

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۲۵/۰۳/۱۵

محمد انور احر

دا دنیا په احمقانو ده ودانه¹ محمد صادق فطرت، بی باک، پرواز، راستنهاد، ناشناس

په دی ۲۱مه پېړۍ کې ټول وگړي پوهیږي چې هر څوک چې له کوم ډول مسلک سره مینه او علاقه ولري په هغه مسلک کې ډېر بنه پرمختگ او زده کړې کولی شي. محمد صادق فطرت چې په ناشناس مشهور دی، د علامه لوی استاد عبدالحی حبیبی تر بور او په لویه کې د مولوي حبیب الله (حبیبی) د کورنۍ یو متفاوت غړی دی. مرحوم علامه حبیبی او فطرت ناشناس چې د یوې کورنۍ غړي دي خو په پوهه او کړو وړو کې یې لوی توپیر دی، دا د لوی څښتن الله تعالی حکمت دی چې «چا ته یې چې خوښه شي حکمت ورکوي او چا ته چې حکمت ورکړای شي هغه ته په حقیقت کې ستر دولت ورکړای شو، له دې خبرو څخه یوازې هغه کسان درس اخلي چې د پوهې خاوندان دي.»

﴿بُؤْتِي الْحِكْمَةَ مَنْ يَشَاءُ ۚ وَمَنْ يُؤْتَ الْحِكْمَةَ فَقَدْ أُوتِيَ خَيْرًا كَثِيرًا ۗ وَمَا يَذَّكَّرُ إِلَّا أُولُو الْأَلْبَابِ﴾²

(لوی استاد د خپلو لیکل شویو آثارو سره.)

لوی څښتن دا حکمت د حبیبی په درنه کورنۍ کې تر ټولو زیات علامه لوی استاد عبدالحی حبیبی ته وربښلی دی، دا د الهي حکمت ورکړه وه چې حبیبی صاحب له ورکتوبه له علم او فرهنگ سره مینه درلودله چې په ۱۵ کلنۍ کې د یو ښوونځي د استاد په توگه وگمارل شو. لنډه دا چې حبیبی صاحب د ناشناس د قد د لوړوالي په کچه کتابونه او لیکنې وکړې چې د علامه حبیبی صاحب پر لویې او پوهه باندې د ده لیکنې شهادت وایي. برعکس محمد صادق (ناشناس) د دا ډول الهي حکمت څخه بې برخې پاتې شوی دی چې په دې کې هم د الله (ج) حکمت شتون درلود، هغه دا چې که د ناشناس ناوړه او بې باکه کړنو او حرکاتو ته پام وکړو نو که چېرې ناشناس ته الله تعالی د حبیبی صاحب غوندې حکمت او پوهه ورکړي وای، نوموړی به د خپل کبر او کپنې له کبله په بشپړه توگه د سړیتوب له کړۍ څخه بهر شوی وای، لکه چې وایي:

(خدای خر پېژندلی و چې ښکر یې نه دي ورکړي.)

¹: دا د رحمان بابا د یو شعر یوه مسرې ده.

²: د قرآن کریم د بقرې سورت، ۲۶۹ آیت.

ومو ويل چې حبيبي صاحب په ۱۵ کلنۍ کې د کندهار په يوه ښوونځي کې درس ورکاوه خو محمد صادق په ۱۱ کلنۍ کې په سازونو او سندرو ويلو سر شو چې «په ۱۱ کلنۍ کې يې هم سندري ويلې هم يې هارموني غږوله، هغه چې د چمن د بلوچستان په ښوونځي کې شاگرد ؤ، [په ټولگي کې يې د سندرو او پر ميزونو د ډول وهلو ځانگړي مضمون هم ورزيات کړی ؤ.] ده او د ده ټولگي والو به په ميزونو ډولونه وهل او ناشناس به سندري ويلې.»³

د انگرېز استعمار پر مهال، محمد صادق چې لا ماشوم ؤ، له خپل پلار سره په کراچي او ډيلي کې اوسيدلی چې له امله يې د هندي کلچر، په ځانگړي توگه له هندي موسيقي څخه په ژوره کچه اغېزمن شوی ؤ، نه يې شول کولی په افغانستان کې له سندرو لاس واخلي نو له خپل پلار څخه په پټه په کابل راډيو کې د بي-باک، پرواز، راستنهاده او ناشناس په بدلو نومونو سندري ثبتولې خو پلار يې تر څلورو کلونو پورې نه پوهيده چې زوی يې په بدل نوم له راډيو سندري وايي.⁴ چې په پای کې د ناشناس په نوم مشهور شو.

په لويه کې د (حبيبي) کهول روحاني او فرهنگي کورنۍ وه او د پښتنو د کاکرو په يو زير او غيرتي قوم پورې تړلي ده، په ټوليزه توگه په پښتنو کې د سندرو ويل او سازونو غږول د شرم کار بلل کيده او دا يې د (ډمانو⁵) کار باله، هغه وو چې د محمد صادق پلار او نورو مشرانو د هغه سخت مخالفت وکړ.

د ناشناس د تره زوی مرحوم محمود حبيبي چې هغه هم يو اکاډميک شخص ؤ، له فرانسې څخه په يو ليک کې خپل پلار ته شکايت کړی ؤ چې «ناشناس په خپلو سندرو سره د حبيبي د کورنۍ په لمن باندې نه پاکيدونکی داغ کېښود.» ناشناس وايي چې د محمود حبيبي د پېغور له کبله يې د حبيبي تخلص پر ځای يې د فطرت تخلص غوره کړ.⁶

ناشناس په خپل غوره کړي مسلک کې ښه پرمختگ وکړ، ځيني سندري او طرزونه يې په زړه پورې وو خو ځيني سندري يې هسي بغاري وهل دي. ناشناس د خپل مسلک له امله خپل مشران ډېر وشرمول په ځانگړي توگه خپل پلار يې ډېر وځوراوه چې په دري ژبه کې دا ډول کسانو ته (پدر آزار) وايي.

د ناشناس يو کليوال عبدالناصر (ناشناس فاميلي عقدي سړوي!) تر سرليک لاندې په کامنت کې د نورو مالوماتو تر څنگ ليکي چې ناشناس د خپل پلار لخوا شړل شوی ؤ، هغه ليکي: «استاد علامه عبدالحی حبيبي او ناشناس د اکا زامن سره کيږي او دواړه په کندهار کې زموږ د کوڅې (باميزو) اوسيدونکي وو.

زما نيکه به هر وخت دا خبره راته کوله چې ناشناس خپل پلار عاق کړی وو او هغه د خپل پلار چې يو متدين عالم وو پر ضد موسيقي ته اوږه ورکړې وه.

ناشناس د خپلې کورنۍ، پلار او نورو خپلوانو سره دونه عقدي سو چې بيا هيڅ کله باميزو ته راستون نسوو ان کندهار ته بيا رانغی.»

عبدالناصر وايي چې «څو کاله مخکې لندن ته تللی وم د ناشناس سره مي د ده په کور کې وليدل. کله چې مي د ځان په اړه ورته وويل چې زه هم د باميزو يم، نو سړي اعصابي سو، د کندهار او کندهاريانو په اړه يې توهيناميزه خبرې پيل کړې.»

3: ناشناس Nashenas- زندگينامه داکتر ناشناس بايد به خط طلايي ... فيس بوک

4: ناشناس Nashenas- زندگينامه داکتر ناشناس بايد به خط طلايي ... فيس بوک

5: زه د (ډم) د اصطلاح کارولو سخت مخالف يم چې پښتانه يې ساز غږوونکو او سندرغاړو ته کاروي، که وخت ياري وکړه په دې تړاو به ژوره څېړنه وکړم.

6: په بهار ټلويزيون کې له حبيب هوتکي سره د ناشناس مرکه.

عبدالناصر زياتوي چې هغه وخت مي قدرمن استاد عبدالباري جهاني صاحب ته د ده كيسه وكړه قدرمن جهاني صاحب مي دستي خبره په دې ټكي را پرې كړه چې **هغه نو كله سړی دی، هغه نه كندهاری دی اونه سړی دی**. هغه وخت می فکر كړی وو چې ناشناس به ټولنيزي انزوا دغي حال ته رسولى وي خو داسي نه وه وروسته چې كندهار ته راغلم، نو ارواښاد مجيد بابي ئې په اړه زيات معلومات راكړل. **د دې سړي عقده د پټي خزاني له ليارې اصلاً د علامه عبدالحی حبيبي سره د كورني عقدي سرچينه اخلي او غواړي په همدې توگه منلی علامه حبيبي وځپي**. نه پښتو او نه پټه خزانه د ده په څرگندونو وركيږي او نه يې خبرې ارزښت لري، د لوی استاد علامه رشاد خبره چې د پښتو ژبې له لرغونتيا انكار خپله د هغه انسان پر ناپوهی او بي خبری دلالت كوي. نو ناشناس مه ملامتوی هغه له دوكتورا سره سره يو ناپوه انسان دی!⁷

ناشناس د خپل هنر له امله په شاهي، جمهوري او انقلابي ټولو حكومتونو كې ښه شهرت درلود، نږدې ټولو ولسمشرانو او چارواكو سره يې ناسته ولاړه وه او د هر نظام لپاره يې د ستايلو سندري او تراني ويلې دي تر دې چې كله پاکستان ته وتښتيد، هلته يې د جهادي تنظيمونو په پلوی (چې كلونه كلونه يې د دوی پر خلاف انقلابي تراني ويلې وې) سندري وويلې چې يوه سندره يې اوس لږ څه راياده ده: (د خطر وروستنی زنگ دی).

كله چې ناشناس پاکستان ته مهاجر شو، نو مخامخ افغان دښمني ادارې (ISI) ته يې مراجعه وكړه، ايس ايس ايس تر خپلې څارنې او پالنې لاندې ونيو، سربېره پر نورو لگښتونو ۰ ارزه كلداري مياشتنی

تنخوا يې ورته وټاكله.⁸ چې يو كال وروسته انگلستان ته وخوځيد چې تر اوسه په انگلستان كې استوگن دی.

له دې وروسته ناشناس د انگرېزانو په څېر له پښتنو اتلانو: لوی او نابغه احمد شاه بابا، ملالی، نازو انا او پاچا امان الله خان⁹ او د پښتنو له غوره فرهنگ سره يې دښمني پيل كړه، هغه چې دا مهال بې سده شوی ؤ، پوهه، درك او حافظه يې كمزوري شوي وو او د فاني شيخ حالت ته رسيدلی ؤ خو ده ته بيا هم خپل ځان همداسې عاقل او عقل گل ښكاريد.

هغه له ځانه ناخبره د داسې كسانو په لاس كې كښېوت چې په شرمو يې وشرماوه، ده چې په خلكو كې د خپلو سندرو له كبله محبوبيت موندلی ؤ، هغه يې له خاورو سره خاورې كړ او **(د كارغه په څېر يې خپله روژه په (غ...)) خورلو ماته كړه**.

د لومړي ځل لپاره د ناشناس له حماقته د پښتني فرهنگ ستر دښمن صبور سياسنگ گټه پورته كړه، سياسنگ پر ناشناس هغه څه وكړل چې يو شيطان يې هم په داسې اسانۍ سره په چا نه شي كولی، هغه د ناشناس په

⁷ : <https://www.facebook.com/share/p/19pms5uzkY>

⁸: كانديد اكادميسين سيستاني : جناب ناشناس! آياهنوز هم از ISI پاکستان پول ميگيريد؟ افغان جرمن انلاين پورتال.

⁹: ولولي په افغان جرمن پورتال كې د ښاغلي كانديد اكادميسين سيستاني: شهادت غلط ناشناس بر احمدشاه دراني؛ پاسخی به ناشناس در رابطه به شاه امان الله و ملالی و نازوانا.

ژبه د لوی افغانستان پر سترو او ویاړلیو ملي اتلانو باندې بی‌بنسټه نیوکې وکړې، تر دې چې د خپل کورنۍ مخالفت له کبله یې پر علامه حبیبی صاحب باندې تور پورې کړ چې پټه خزان یې جعل کړي ده، **بده خو لا دا چې د حبیبی صاحب مرحومه مور یې هزاره توکمه وبلله.**¹⁰

ناشناس چې تر پایه د خپل جهالت په خره سپور دی شله چې پټه خزانه جعلي کتاب دی، د حبیبی، بېنوا، عبدالشکور، امین خوگیانی او نورو لخوا لیکل شوی او شعرونه یې ټول بېنوا صاحب لیکلي دي. ¹¹ شله چې د امیر کرو شعر د ۱۲۰۰-۱۳۰۰ کلونو پخوانی او لرغونی شعر نه دی او ژبه یې د نن ورځې ژبه ده. په داسې حال کې چې څو ځلې پوښتنه ترې شوې ده چې تا د پټې خزانې کتاب لوستلی؟ چې د ده ځواب هر ځلې (نه) دی، یوازې یو ځل یې وویل چې ۴۵-۴۶ کاله پخوا مې سرسري غونډې لوستلې دي. او تکرار یې ویلي چې په دې اړه ژوره مطالعه نه لرم. خو چې کله له کوم (افغانستاني) سره مخ شي بیا هغه پخوانی احمقانه خبرې تکراروي.

د ناشناس دا ډول بی‌بنسټه خبرو ته د افغان او افغانستان دښمنان چې ځانونه افغانستانیان بولي، ښه خوشاله دي، چکچکې ورته وهي او ستاینه یې کوي، دوی چې د خپل (استاد بی‌باک و راست نهاد و پرواز) په څېر احمقان دي د خپل استاد سره یو ځای پرواز کوي:

**کبوتر با کبوتر، باز با باز
کند هم جنس با هم جنس پرواز**

دغه افغانستانیان فکر کوي چې د ناشناس په بی‌بنسټه او بی‌منطقه څرگندونو سره به د پټې خزانې اصلیت او ارزښت له منځه ولاړ شي. افغانستانیان دي پوه شي چې د ناشناس او نورو ناپوهانو په بی‌مانا ویناگانو باندې د پټې خزانې اصلیت او ارزښت ته هېڅ ډول زیان نه شي رسولی، لکه چې وايي: **زر چې پاک وي، له اوره یې څه پاک وي.**

له بده مرغه چې ناشناس خپل دماغی توازون له لاسه ورکړی نو کله چې د ژورنالستانو له پوښتنو سره مخ شي بیا له خپلو خبرو منکرېږي، تکرار، تکرار وایي چې زه درواغ نه وایم. حال دا چې همدغه خبره چې کوي درواغ وایي.

رښتیا خو دا دي چې د ناشناس د خبرو اوریدل د وخت ضایع ده خو بیا هم چې څوک وخت لري د ده درې مرکې چې د پټې خزانې په اړه یې له پیاوړي ژورنالست ښاغلي داؤد اعظمي، ښاغلي شهسوار سنگروال او ښاغلي حبیب هوتکي سره کړي دي په لاندې لېنکونو کې واورئ.¹²

د لوی افغانستان ډېرو پوهانو، لیکوالانو او څېړونکو د پټې خزانې د منفي باقانو په ځواب کې ډېر منطقي ځوابونه او دلایل ویلي، سربېره پر دې، لکه څرنګه چې ناشناس په پرله‌پسې توګه ویلي چې د امیر کرو شعر، ژبه د نن ورځې ژبه ده. **زه ناشناس او د هغه لنډغرانو ته چلنج ورکوم چې تاسو ټول سره راټول شئ او د امیر کرو په شعر کې یوه پردی جمله، هغه که عربي وي یا فارسي راته په ګوته کړئ!**

10: دکتور خوشحال حبیبی: پاسخ به ادعا های نادرست ناشناس. افغان جرمن آنلاين پورتال.

11: ناشناس Nashenas- زندګینامه ډاکتر ناشناس باید به خط طلايي ... فیس بوک

12: په لاندې لېنکونو کې د ناشناس څرګندونې واورئ:

<https://www.bbc.com/pashto/afghanistan-47809320>

<https://www.youtube.com/watch?v=wqz2p3i29Pc>

https://www.youtube.com/watch?v=IN_OL7cu12Q

د امير کروړ (ويارنه) په داسې سوچه پښتو ليکل شوي چې هغه مهال پښتو ژبه د هېڅ يوې پردې ژبې تر اغېز لاندې نه وه راغلي. په پښتو کې دا ډول حماسي شعر چې له مفهوم څخه يې څرگنديږي (ويارنه) بولي.

څرگنده دي وي چې د دې شعر له اصلي نوم، (ويارنه) وروسته د (امير، جهان او پهلوان) جملې راغلي، دا بايد په گوته کړو چې د امير کروړ د شعر په سرليک کې د عربي يوه جمله: امير او د فارسي دوه جملې جهان او پهلوان کلمې له آره نه وي ليکل شوي، ځکه چې هغه مهال، (لکه وړاندې مو چې وويل) د پښتو ژبه سوچه وه، نو غالباً ويلي شو چې دا درې پردې کلمې به د مرحوم محمد هوتک يا له ده وړاندې، د (تاريخ سوري) ليکونکي (محمد ابن علي البستي) يا د (شيخ کټه متي زي غورياخېل) لخوا ورزياتي شوي وي چې غورياخېل نوموړی شعر له (تاريخ سوري) څخه نقل کړی او په خپل کتاب (لرغوني پښتانه) کې يې ليکلی ؤ چې بيا وروسته له نوموړي کتاب څخه محمد هوتک په پټه خزانه کې ليکلی دی.¹³ چې هغه مهال د امير کروړ او هوتکيانو د واکمنۍ ترمنځ (چې د پټي خزاني کتاب د شاهحسېن د پاچاهۍ پر مهال ليکل شوی دی) شاوخوا لس پېړۍ تېرې شوي دي چې په دې لسو پېړيو کې پښتو ژبه د پرديو ژبو، په ځانگړي توگه د عربي ژبې تر يرغل لاندې راغلي ده. (۱۵۴-۱۱۳۵هـ)

له پورته څرگندونو مو موخه دا ده چې ناشناس او د هغه بريځي دي پوه شي چې يادې درې جملې په حقيقت کې د امير کروړ په شعر پورې تړاو نه لري، په دې ځای کې د کروړ لیکو تر څو بناغلي لوستونکي او د ناشناس افغانستاني لنډگران يې په غور سره ولولي چې دوی عربي يا فارسي کلمه پکې موندلی شي؟

ويارنه

(د امير کروړ، جهان پهلوان)

زه يم زمري پردې نـړۍ له ما اتل نسـته / پر هندو سندو پر تخار او پر کابل نسـته
بل په زابل نسـته
له ما اتل نسـته
غشي دمن مي ځي برېښنا پر ميرځمنو بانـدي / په ژوبله يونم يرغالم پر تښتيدونو باندي
په ماتيدونو باندي
له ما اتل نسـته
زما د بريو پرخول تاويري هسک په نمځ اوپه ويا / داس له سوو مي مځکه ريردي غرونه کاندم له تار
کرم ابوادونه اوجار
له ما اتل نسـته
زما د توري ترشپول لاندې دي هرات و جروم / غرج و باميان و تخار بولي نوم زما په اودوم
زه پيژندو يم په روم
له ما اتل نسـته
پر مرو زما غشي لوني ډاري دښن راڅخه / د هريوا لروډ پر ځنډو ځم تښتي پلن راڅخه
رپي زړن را څخه
له ما اتل نسـته
د زرنج سوبه مي د توري په مخسور وکړه / په بادارۍ مي لوراوی د کول د سور وکړه
ستر مي تربور وکړه

¹³: پټه خزانه، دوېم چاپ، ۳۰ مخ.

له ما اتل نسته
خپلو وگړو له لره لور پېرزوينه كوم / دوى په داپينه بنه بامم بنه يى روزنه كوم
تل يي ودرنه كوم
له ما اتل نسته
پر لوبو غرو مي وينا درومي نه په خندو په تال / نړى زما ده نوم مي بولي په دريخ ستايوال
په ورځو شپو مياشتو كال
له ما اتل نسته
(پته خزانه)

ناشناس ادعا كوي چې په روسي ادبياتو كې يې ماسټري او په پښتو ادبياتو كې يې دوكتورا كړي ده خو چې كله مور د ده درك، استدلال او گډوډي (ضدقيضي) څرگندوي، په څو مركو كې واوريدلي د ده سويه او استعداد ته حيران پاتي شوم چې دغه سړي ته د دوكتورا سند څرنگه وركړاى شوى دى؟ آيا د پښتو ادبياتو د دوكتورا معيار دا دى؟ كه د ناشناس دوكتورا جعلې ده؟ كه د هغه دوكتورا جعلې نه وى، نو دا خو به يې درك كړي وى چې دا امكان لري چې د پتي خزانې غوندي شعرونه او داسې پېچلي پښتو چې په ځينو جملو باندې په خپله د علامه لوى استاد حبيبي صاحب غوندي شخصيت هم نه پوهيږي، څوك جوړولى شي؟ لنډه دا چې زه دې پايلې ته ورسيدم چې د ناشناس دوكتورا او پوهه «د هغه خره په څېر دي چې كتابونه ور باندې بار كړل شوي وي.» (او گټه نه شي ترې اخيستلى.)

(كَمَثَلِ الْحِمَارِ يَحْمِلُ أَسْفَارًا)¹⁴

د يادولو ده چې ناشناس نه يوازې له پتي خزانې منكر دى بلكې د اسلام څلور واړه مذهبونه هم نه مني ناشناس وايي چې قرآن او احاديث مي لوستي دي موسيقي حرامه نه ده، دا چې څلور واړه مذهبونه موسيقي حرامه بولي، زه څلور مذهبونه نه منم...¹⁵
هېره دې نه وي، هغه مهال چې ناشناس په لندن كې اوسيده، يو ځل آواز ه خپره شوه چې ناشناس عيسوى شوى او له اسلام څخه اوبښتى دى. په ياد مي دي چې په دې اړه ناشناس له بناغلي عبدالباري جهاني سره د امريكا غږ راډيو كې مرکه كوله او دا خبره يې رد كړه.
زه پر ناشناس د عيسويت يا كفر تور نه پوري كوم خو اوس چې زه د ناشناس متزلزل او گډوډ حالت ته گورم له ده څخه د هر څه تمه كيدلى شي. هر هغه افغان په ځانگړي توگه چې ځان پښتون بولي او له پتي خزانې انكار وكړي، شوني ده چې له خپلو ډېرو ارزښتونو څه هم تېرشي.
په پاى كې مور د ناشناس په دې حالت باندې ډېر خواشيني يو، له بده مرغه چې د ده اخبره خاتمه په خوارۍ او بدۍ پاى ته رسېږي، هغه د شيخ فاني مرحلي ته رسيدلى دى چې دا ډول فاني شيخان مور ته قرآن كريم داسې راپېژني:

(...وَمِنْكُمْ مَّنْ يُّرَدُّ إِلَىٰ أَرْدَلِ الْعُمْرِ لِكَيْلَا يَعْلَمَ مِنْ بَعْدِ عِلْمٍ شَيْئًا)

ژباړه: «او ځيني دومره عمر كوي چې د ژوند بدتريني مرحلي ته رسېږي، داسې چې وروسته له پوهې په څه نه پوهيږي.»

¹⁴: قرآن كريم: جمعه، ۵ آيت.

¹⁵: موسيقي د اسلامي پوهانو او مذهبونو ترمنځ يوه اختلافي موضوع ده، يو د موسيقي څرنگوالى دى، بل له څلورو مذهبونو نه منل دي، كله چې څوك څلور واړه مذهبونه ونه مني له اسلام څخه جار جيري.

له پرديو كبله هسي كرو لايقه
مونږ د خپل ولس په خپله قاتلان يو

نېټه: ۲۵/۱۲/۱۴۰۳ ل. ل

پای

د بڼاغلي محمد انور اخر نوري ليكني په دي لينك كي ولولي.

د پاڼو شميره: له 7 تر 7

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همكاري ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينگه كړئ maqalat@afghan-german.de
يادونه: دليكني د ليكنيزي بني پاروالي د ليكوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليكنه له راليرلو مخكي په خير و لولئ